

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok --- 4 koruny — hal. Na pol roka --- 2 " — " Na štvrt' roka --- 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
--	---	---

Ohrožujúce shromaždenie za Barkóczyho.

Katolícke obecnstvo hlavného mesta v obrovskom počte dalo výrazu svojmu oprávnenému pohoršeniu nad tou urážkou, akej minister náboženstva a výučby gróf Ján Zichy dopustil sa nielen proti Barkóczymu, lež proti katolicizmu celého Uhorska. Cieľom osvedčenia svojho pohoršenia a ohrozenia nad týmto katolíckeho ministra zcela nehodným pokračovaním, katolíci hlavného mesta v nedeľu 11. februára popoludní o tretej hodine v miestnosťach starej snemovne v Sándor-ulici vydržovali ohrožujúce shromaždenie, ktoré zahájil pápežsky komorník a hlavný správca Katolíckej Ludovej Jednoty dr. Alexander Ernszt.

Po zahájení shromaždenia, do predsedníctva vyvolení boli: krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi, Karol Kánter farár kráľovského hradu a pápežský praelát a pravotár Karol Bonta. Ako prvý rečník vystúpil krajinský vyslanec

Georg Szmrecsányi.

Dokázal potrebnosť kresťanskej reštaurácie, znovuzrodenia Uhorska totiž v duchu Kristovom, o čom ale dotiaľ ani reči byť nemôžno, kým vo všetkých školách vyučovanie a výchova neprevádza sa na kresťanskom základe. Dľa jeho presvedčenia, veľká čiastka profesorov na stredných školách pozostáva z voľnomyselníkov a slobodných murárov, preto aj bolo to mimo riadnej významnosti, keď roku 1906. Barkóczy v shromaždení krajinského spolku profesorov stredných škôl, vysvetlil neodškriepiteľnú opráv-

nenosť nábožno mravného základu pri vyučovaní a výchove mládeže. Nepriatelia katolicizmu a vôbec kresťanstva, voľnomyselníci a slobodní murári od tých čias neustále napádali Barkóczyho a vzdor toho, že zaň vrele zaujal sa sbor biskupský Uhorska, vzdor toho, že v poslednom valnom shromaždení katolíkov Uhorska a vo viacej ako sedemsto ľudových shromaždeniach, katolíci krajiny elementárnou silou osvedčili sa za neho a hlasovali mu dôveru, nepriatelia katolicizmu, slobodní murári a ich prívrženci, predsa zvíťazili nad ním. Gróf Ján Zichy minister náboženstva a výučby hlavu jeho odovzdal slobodným murárom, urobil to ten Zichy, ktorý sa vystatuje s tým, že je dobrým katolíkom, ktorý nekdý bol predsedom kresťanskej ľudovej strany, ktorý ešte aj včul má toľko smelosti, že podržiava predsedníctvo Krajinského Družstva Katolíkov Uhorska Ten Zichy, ktorý priznával sa ku podobným zásadám, aké s telom i dušou zastáva Barkóczy, pre ne odstránil ho z úradu, k vôli a na žiadosť slobodných murárov a voľnomyselníkov. Proti takémuto pokračovaniu ministra, protestovať, ohrozovať sa musí každý veriaci katolík. Našemu oprávnenému pohoršeniu nad tým dávame aj výrazu v tomto shromaždení. Nepriateli katolicizmu opovážia sa predhadzovať kresťanskej ľudovej strane, prečo ona Zichyho pre jeho pokračovanie proti, Barkóczymu nenapadla v krajinskom sneme. Kto zná zostavenie terajšieho krajinského snemu, ten to nemôže žiadať od ľudovej strany. Veď z akých elementov zostavená je väčšina snemovne? Či proti tejto dá sa dačo docieľiť s interpelláciou? Záležitost

Barkóczyho neni viac záležitosťou jeho osoby, alebo jednej politickej strany, lež je to záležitosťou všetkých katolíkov Uhorska, teda celej krajiny. Všetci katolíci teda celého Uhorska majú vysloviť svoje pohoršenie a ohrožovať sa proti tej neslýchanej úražke, akej gróf Ján Zichy minister, dopustil sa proti celému katolicizmu Uhorska.

Rečník konečne ohrožoval sa proti tomu bezzákladnému upodozrievaniu, že kresťanská ľudová strana ministra Zichyho preto nefahala na zodpovednosť v krajinskom sneme, bo paktovala s vládou v záležitosti prievidskej voľby. Toto je bezzákladná vymyslenina. My ideme svojou cestou a nemáme potreby v akejkoľvek záležitosti paktovať s vládou. Nadovšetko ministra Zichyho nenasledujeme na tú cestu, na ktorú on zablúdil.

Obrovské obecenstvo, v ktorom nachodili sa mnohí zastupitelia vonkajších organizácii, s hlučnými ováciami sprevádzalo rečníka, zvlášte keď dokázal potrebnosť politického katolicizmu, pri čom ozvalo sa hlučné oslavovanie kresťanskej ľudovej strany.

Ako druhý rečník vystúpil krajinský vyslanec

Karol Huszár.

V reči jeho zaoberal sa zvlášte s postavením budapešťanských katolíkov a posvietil na tie časy, keď občianske práva požívali jedine kresťania. Prítomne to zcela ináč vyzerá. V hlavnomestskom shromáždení zdá sa, ako by len trpeli kresťanských mešťanov. Tohoto výsledkom je, že vyučovanie v hlavnomestských školách dostalo sa zcela do rúk protináboženských. Označuje to verejne tá okolnosť, že kým odopreli popravie chatrného platu katechetov, zatiaľ na krematórium, pec ku páleniu mrtvol, z verejných peňazí odhlasovali statisíce. Na hlavnomestskú správu vlpýva 4000 slobodných murárov a kresťanské obyvateľstvo hlavného mesta, ktoré je v ohromnej väčšine, trpí to bez slova. Príčinou toho je, že katolíci hlavného mesta neuplatňujú svoje politické práva. Stáva sa to tak v každom meste a v každej krajine, kde katolíci nestarajú sa o politiku a privádzajú seba samých o celý vplyv v najväznejších záležitostiach.

Smutný príklad grófa Jána Zichyho dokázal

ak ďaleko vede chladný, ani teplý ani chladný katolicizmus. Oproti tomu ak ideálne vznešený príklad dal svetu blahej pamäti gróf Ferdinand Zichy!

Po utišení hlučných ovácií, ktoré na túto reč nasledovali, pravotár dr. Karol Bonta prečítal početné telegrafické pozdravenia a výrazy súhlasu, aké ľudovému shromáždeniu poslaly vonkajšie organizácie.

Dr. Alexander Ernszt, pápežský komorník a hlavný správca Katolíckej Ľudovej Jednoty prečítal za tým rezolučný návrh, ktorý predostrel krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi. Návrh tento má nasledujúcu osnovu:

Shromáždené dnes tisíce hlavnomestských katolíkov, známe účinkovanie grófa Jána Zichyho, za nesrovnateľné držia s jeho predsedníctvom v Krajinskom Družstve Katolíkov Uhorska, preto vyslovujú mu nedôveru a spolu ustávajú, aby toto uzavretie na vedomie dané bolo všetkým katolíckym spolkom v krajine.

Rezolučný návrh prijatý bol s hlučným odúševnením, po čom krajinský vyslanec Georg Szmrecsányi shromáždenie zaključil s tou žiadosťou, aby podobné shromáždenia vydržiavané boli v každom okrese hlavného mesta.

Pravda prv-neskôr zvíťazí.

Onedky vzal som do ruky tej myavskej muchotrávky číslo, dňa 4. februára vydané, bo som bol zvedavý, čo asi bude blabotať o prievidskej voľbe? Prezerám prvú stranu, neni tam ničoho. Prezerám druhú, ani tam nič. Až konečne na tretej strane našiel som dopis z Doliny Nyitrabánya. Tento dopis začína Filberger takto: «Nemôžeme sa dožiť pokoja.» Po tom na vedomie dáva svojim predplatiteľom, ktorých má v mesiačku, že ten akýsik Egyed Rudnay nielen ušiel z Prievidze, lež že v novinách uverejnil aj také osvedčenie, dľa ktorého v Prievidzi liberáli zvíťaziť nemôžu. To pravda zamlčal Filberger, že Egyed Rudnay v jeho osvedčení spomína čistú voľbu, na ktorú rátať nemôže a preto radšej odstúpil.

Áno, veru odstúpil a zutekal Egyed Rudnay! Darmo ho osmeloval jeho strýko bojnícky Lojzo. Nemal guraž za prsty sa fahať s našim milým

kandidatom pánom Kolomanom Brestyenzským. Veru pri pohľade na toto retirovanie, prišlo mi do smiechu. Či to neni smiešna vec, že buchla liberálna strana, ktorá má pri sebe pomoc všetkých úradníkov, židov, má pomoc volebného predsedu a k tomu ešte v kapsi 100 tisíc korún judášskych peňazí, ktoré židi a slobodní murári ponaskladali, aby s nimi dvojnohé telce kupovali, jako ktoré po: 20—30—50 korunách. A to všetko nič neosožilo?

Kandidát ľudovej strany pán Brestyenzsky krome pravdy a neohrozených voličov, nič iného nemal na pomoci a predsa neutekal, lež smelo hľadel na výsledok boja. Veru tu sa opakoval známy boj medzi Davidom a Goliatom. Goliát je liberálna strana. Jako Goliatovi nič neosožilo, že mal za chrbtom vojsko, v ruke dlhý meč, že do panciera bol oblečený; tak ani liberálom nič neosoží ani žandarmeria. ani židia, ani úradníci, ba ani peňažitý pancier im nič neosožil. Jediný kameňok *pravdy* dostatočný bol, keď im ho pán Brestyenzsky do čela namieril, aby liberálny Goliat hneď — fujasmatias — zutekal! Ludia smejte sa!

Aj to počúvame, že velikáši liberálnej strany na bojníckeho oltárnika Lojza veľmi sú rozlobení preto, že jeho Egjedovi dal zutekať a dovolil mu uverejniť to jeho osvedčenie, ktoré pre liberálov je opravdive «*svedectvo chudoby*».

Nauka z volebného pohybu v Prievizdi je pre liberálov, že darmo sa pachoria, keď čezských volebných predsedov nemajú, zvíťaziť nemôžu. Nauka táto ale užitočná je aj pre ľudákov, bo z nej vidia, že keď ľud neide hlasovať za židovskú otravu a za židovské peniaze, liberálom prv neskôr prejde chuť na «vítazstvo» mysleť, a nechajú ľudí v pokoji, aby si vyvolili toho, ku komu majú dôveru. Pravda prvnieskôr zvíťazí.

Prievizdan.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krestan». «Krestan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krestan číta a predpláca len «Krestana».

Vítazstvo freimaurerov.

Potupené katolíctvo.

Katolíci! Či čujete divý povyk našich slobodných murárov? Oslavujú veľké svoje vítazstvo nad nami katolíckmi. Vyskajú od radosti, že obdržali hlavu toho neohrozeného katolíka, ktorý za vzor slúžiť má všetkým veriacim katolíkom. Meno jeho je: Alexander Barkóczy, triedny radca ministerstva výučby. Silné presvedčenie prebýva v mužovi tomto. Nehaňbí sa za svoje katolíctvo. Vyznáva ho verejne, kde sa mu len príležitosť naskytne k tomu. Do jeho rezortu patrily stredné školy. Tieto bránil zmužile proti návalu freimaurerskému. Bedlil, aby do stredných škôl nevkradol sa duch neznabožský, bo v týchto školách vychováva sa nádej naša. My katolíci hrdí sme na Barkóczyho a požehnávame ho pre jeho hlbokú nábožnosť. Nie tak slobodní zednári a s nimi všetci nepriatelia katolíctva. Títo od ministra výučby grófa Jána Zichyho od dávna žiadali, aby lebo do pensie poslal Barkóczyho, alebo aby ho preložil do inej odbornej triedy.

A Ján Zichy podrobil sa vóli židov, socialdemokratov a freimaurerov a pozbavil Barkóczyho dosavádneho úradu.

To je hľa to veľké vítazstvo nepriateľov katolíctva. Gróf Ján Zichy, bývalý predseda ľudovej strany a vodca katolíkov uponížil sa pred rotou neznabohov a hodil im v obeť hlavu Barkóczyho.

Či to nenie až do plaču? Robí to ten minister, v ktorom mnohí z katolíkov tak veľmi dôverovali. Robí to ten Zichy, ktorý iba pomocou katolíkov dostal sa na tú hodnosť, ktorú teraz zaplňuje k potupe katolíctva. Haňba veru! Statisíce katolíkov žiadalo na verejných shromaždeniach od grófa Zichyho, aby bránil Barkóczyho proti nápadom slobodných murárov. Statisíce katolíkov vyslovilo svoj hold Barkóczymu pre jeho smelé a zmužilé presvedčenie. A to nepohlo grófa Jána Zichyho. Zapomenul na nitrianskú voľbu, na ktorej katolíckeho presvedčenia voličia tak mnoho trpeli preň. Zapomenul na krajinské katolícke valné shromaždenia, na ktorých uhorskí katolíci v ňom spatrovali svojho vodcu. Zapomenul gróf Ján Zichy

na volakadejšie svoje presvedčenie a stal sa služobníkom freimaurerov. Jaknáhle zakrikli títo: «Vydaj nám Barkóczyho a my ho ukrižujeme», minister výučby s najväčšou ochotnosťou vyplnil vôľu sprisahaných. Potupil Barkóczyho, tohoto svedomitého a pilného úradníka, a potupil i katolíkov. Títo od bárs koho iného čakali túto urážku, len od Jána Zichyho nie. Veď freimaureri aj od grófa Apponyiho, (bývalého ministra osvety) žiadali, aby Barkóczyho vyzdvihol z úradu, lež Apponyi bol natoľko samostatným, že sa nedal terrorizovať. Nie tak Zichy. Tomuto milší boli slobodní murári ako katolíci. Naľakal sa kriku freimaurerov i hodil im v obeť hlavu Barkóczyho.

Takéhoto víťazstva dožili sa naši freimaureri z dobrej vôle ministra Zichyho.

Je nám do plaču a robíme si výčitky, prečo sme dôverovali v Jánovi Zichymu a prečo sme ho podporovali, následkom čoho dostal sa do ministerského kresla, keď sa nám tak plano odslužuje a keď nás až do krve urazil.

Ondrej Hladký.

Búrenie.

Jak ďaleko sme my Uhria od tých krajín, kde si ozaj vážia slobodu občanov a kde neprekážajú ich v tom, keď vybavujú svoje občanské práva. V ohľade tomto už aj v susednom Rakúsku sú iné pomery, ako u nás. Majú tam inakšie úrady ako u nás a rakúske obce a okresy spravujú svedomitejší ľudia ako to u nás býva. V Uhorsku iba pri pánskych banketoch čuje človek rečníť o uhorskej slobode, v skutočnosti však neraz zkusujeme, že veru z tej chýrnej slobody s ktorou sa toľko vystatujeme, málo nám udelili. Zkusujeme to či v školách, či v obecnej správe. či pri spolkoch, či pri shromaždeniach a či pri voľbách. Kde že sa tu javí sloboda? Občan jaknáhle chce nažívať s tou slobodou, ktorú mu zákon zabezpečil, zaraz má srážku s úradnými medzítkami, ktoré celkom inak vykladajú zákon a milého občana bár je najnevinejší, odsúdia dľa ich ľubovôle. Pamätajme, že kolkí občania boli pre voľby alebo pre písanie článkov prísne posúdení. Sudcovia alebo porotci povedia že búrili a obžalovaný býva trestaný.

Môžem povedať, že niet štátu, kde by bolo toľko politických pravot ako u nás. A to všetko pre búrenie. Povieš svoju mienku či na shromaždeniach, či pri voľbách, či v písme v novinách, už si buričom. Zavesia ti proces na krky a ty platíš alebo sedíš v árešte. V druhých krajinách inak vykladajú zákony o slobode občanov a inšie rozumejú pod búrením, ako u nás. Preto v tých krajinách niet toľko politických vinníkov, koľko ich je v Uhorsku. V druhých krajinách občania slobodne sa shromažďujú a spolčujú a agitujú za svoje zásady bez žandárskeho dozoru. U nás jaknáhle ústa otvoríš na shromaždení a chceš posudzovať naše pomery, prítomný notár alebo slúžny odníme ti slovo a oddá ňa súdu.

Inde nenie to tak. Slobodu slova a tlače iba vtedy zamedzujú, keď ju buďto rečníci alebo novinári ozaj zneužili. My takejto slobody nemáme. Veď v Uhorsku aj ku takrečenej zábave treba slúžnovské povolenie. A či sa nestáva, že slúžny zabráni takúto zábavu, lebo vidí v nej demonštráciu proti štatnej moci?

Skalický policajný kapitán zakázal nedávno na jednom tanečnom večierku takzvanú svetovú poštu, lebo vraj použili by ju prítomní hostiaku protištátnym prejavom. Či to nenie blbstvo? Tam zas prievidzský hlavný slúžny zabránil rečníť Mikulášovi Griegerovi, lebo vraj pred dvoma rokmi búrili ten pán farár. Tak hľa vyzerať múdrosť slúžnovská. Slúžny ešte ani nevie, že Grieger o čom a čo bude rečníť, už vopred vidí, že bude búriliť.

Kde je na svete takáto sloboda? Inde môžeš vyprávať a písať čo len žive chceš, srážku so zákonom iba vtedy máš, keď patričný súd ustáli, že si ozaj búrili. U nás nevedia čo je búrenie. Tu každý poburuje, kto vládu nechváli alebo mienku svoju voľne vypovie. Neraz veru pre nepatrnosti pride rečník alebo spisovateľ do pletky. Nútne je, aby zákon ustálil hranice slobody reči a tlače, lebo len vtedy budeme vedieť, kto je buričom.

Fatranský.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Kus života starodávnych časov.

Z pozostalosti dra Štefana Krajsovicsa.

Keď v bláznivých fašiangových dňoch rozhlíadnem sa po mojej rodinnej dedine, po Trakoviciach, v duchu cítim sa byť v tých starodávnych časoch, keď pohani a kresťania žili spolu v blízkom susedstve. Veľký rozdiel bol medzi nimi. Pohani viedli marnotratný a hriešny život. Pili, jedli a zabávali sa. Kochali sa v svojich naruživostach a vyniesli ich ešte i na ulice, po mestách a dedinách skákali a tancovali bez konca kraja. Kým ale pohani takto žili, zatiaľ ich susedia, starodávni kresťania, šli do chrámu Božieho a celkom iné tam vykonávali, ako čoho verejne dopúšťali sa ich susedia pohani. Namiesto pijatiky a nemiernej žranice, s najhlbšou pokorou požívali najsvätejšie telo a posilňovali sa najdražšou krvou Ježiša Krista. Miesto marnotratnosti a mrlhania peňazí prevádzali dobré skutky, podporovali chudobu, ozdobovali chrámy Božie a svoje groše ukladali na dobré ciele a úmysle. Tak rozdielný bol tento život! Jak ohavný bol ten pohanský život, v bahne nesmiernych hriechov a jak krásny bol život kresťanský, v neoceniteľných čnosťach!

Ja povedám, že včul cez fašiangy niečo podobného spatrujem v Trakoviciach a na okolí. V iných dedinách hrá muzika, až sa struny trhajú. Pije sa až do opilstva, jie sa až do bruchobolenia a zabáva sa až do hriechu. Míňajú sa fažko vyrobené kresťanské groše, špiní sa česť mládeže, múti sa rozum, zvádžajú sa bitky a zvady; len krčmári sa tešia a židovstvo bohatne z mozolov katolíkov. V tieto dni ozaj po dedinách a mestách prevádza sa zcela pohanský život.

Pochvalu zaslúžia Trakovičania! Oni nenasledujú druhých a držia sa presne svojich predkov, tých prvých kresťanov. Preto cez fašiangy čisto kresťanský duch veje nad Trakovicami. Tu neni kriku, muziky, pijatiky a bitky. Tu ľud vo fašiangový pondelok a v utorok už o 7. hodine je na sv. omši, pod ktorou v oba dni asi 120—130 mariniek a veriach pristupuje ku sv. sviatostiam. Po sv. omši cez celý deň vystavená je prevelebná Sviatosť oltárna. Tam trónuje Kristus na trakovickom oltáre. A kým z iných dedín čuť k nám len hukot muzik a

štrngot fliaš a pohárov, zatým v našej dedine kolo tróna Krista rozliehajú sa nábožné spevy a dvíhajú sa do výšky vrúcne modlitby. Večer okolo šiestej sú litánie, pod ktorými do bieleho rúcha oblečené marianky s horiacimi sviečkami stoja okolo oltára, označujú tomuto zkaženému svetu, že sú ešte srdcia, ktoré plameňom horia ku Kristu. Po litániach je kázeň, v ktorej ľudu obyčajne vysvetluje sa všetko to, čo za našich časov najviacej týka sa ľudského rozumu. Hľa takto slúžia Trakovičania Bohu svojmu na fašiangy. Povedzte že mi, či to neni pekná a múdra služba!

K najväčšiemu žiaľu drahých rodičov, pokrevných a známych a na veľkú škodu pospolitého ľudu prevčasne do večnosti povolaný, blahej pamiatky dr. Štefan Krajsovics o fašiangoch v Trakoviciach píše ďalej nasledovne: Zabávali sme sa však nielen duševne, lež aj umelecky, V sobotu a v pondelok večer mladenci a dievčence, ktoré nie sú marianky, usporiadali divadelné predstavenie, v nedelu a v utorok ale hraly aj marianky. Mládenci hrali: Marnotratného syna. Bola to krásna a poučná hra. Každý sa z nej naučil, že ten, čo so zlými kamarátmi drží, nectí si rodičov a dá sa do pijatiky, vychádza na vnivoč, upáda do hriechov, z ktorých ho len milosť božia vyslobodíť môže. Tí mládenci aj a dievčatá, ako by boli cítili, že oni vyučujú mladých a starých a preto hrali tak pekne správne, že sa každý nad tým čudovať musel, zkadiaľ vzali tú obratnosť. Pri predstavení «Lurdskej Pastierky», mládenci rozmarin obetovali nepoškvrnene Počatej, marianky ale bielu laliju. Živo a krásne bolo nám predstavené lurdské zjavenie, ku ktorému pripojené bolo opísanie istej skutočnej udalosti, o jednom slepom kniežatskom dievčatu, ktoré na prosbu «Nepoškvrnene počatej» obsiahlo svoj zrak. Pod touto hrou ani jedného oka neostalo suchého, otcovia a matky odobraly sa k nočnému odpočinku s tou blaženou myšlienkou, že ich dievčata marianky najpeknejšie hraly a že boly najkrajsie, keď v druhý deň ráno pristúpily ku sv. prijmaniu.

Dal by Boh, aby každý otec a každá matka nabliadli, že dcerušku a synka ich od zlého zachrániť môže jedine spolok Kongregácie Marianskej. Darmo, je lalie a ruže nerastú pri

hradskej. lež iba v ohradenej zahrade. Tak aj lalije srdca, panenstvo totiž a ruža lásky k Bohu prekvitajú nie po nociach, lež len v zahrádke Panny Marie, v Kongregácii Marianskej. Takto nasledovali Trakovičania prvých kresťanov cez fašiangy a mali z toho k dobročinným cieľom zo vstupeniak i 100 korún osohu.

Tieto fašiangy v Trakovičiach ľúbili sa každému. Je pravda, že židovskí krčmári hrešili a nadovšetko jeden medzi nimi veľmi sa rozdraľoval. U nás katolíci nedajú sa viac pobalamútiť s jedným «servusom» a s «dobrým ránom». Zakopali sme pohanské fašiangy, s tým sme sgazdovali niekoľko korún. Hlavná vec je ale, že sme si zachovali našu čnosť a dali sme príklad druhým obciam. Skutky potrebuje naša viera.

Drahí bratia! Tu máte jeden skutok. Nasledujte ho!

Z Katolíckej Ludovej Jednoty.

Agitacionálna cesta v stolici zvolenskej.

Ján *Bartos*, tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty na území stolice zvolenskej organizácie Jednoty sriadil a posilnil v nasledujúcich obciach:

Kisgaram. V shromaždení 28. januára vydržiavanom Katolícku Ludovú Jednotu vysvetľovali farár Ignác Lúczky a tajomník Ján *Bartos*. V shromaždení súčasťnili sa učítelia Karol *Indersz*, Béla *Miatz* a kaplán *Androvics*. Do Jednoty vstúpilo 62 členov.

Zólyomternye, Budás. Zólyomszabadi, Vasberzence a Zólyomtur. V týchto obciach vydržiavané bolý shromaždenia od 29—31. jan. O účinkovaní Jednoty rečnili: farár Georg *Mikó* a tajomník Ján *Bartos*. Počet členov 82.

Radvány. Utvorenie Jednoty v shromaždení 1. februára vydržiavanom. Rečnili: farár Anton *Missúth* a tajomník Ján *Bartos*. V shromaždení prítomní boli učítelia Julius *Medriczky*, Ján *Sebó* a Augustin *Midló*.

Zólymlipcese a Lucatő. Shromaždenie 2. februára vydržiavané oduševňujúcou rečou zahájil farár Štefan *Sebestyény*. Tajomník Ján *Bartos* vysvetľoval potrebnosť Jednoty. V shromaždeniach prítomní boli: Imrich *Havor* hlavný

slúžny, Eugen *Paner* krl. lesný merič, Adolf *Strächle* notár a učítelia Vilhelm *Tömöry* a Viktor *Darázs*. Počet členov 89.

Hajnik. V shromaždení 3. februára vydržiavanom rečnili: dekan-farar Julius *Sándori* a tajomník Ján *Bartos*. Počet členov 24.

Erdőbádony, Szélnye. Utvorenie Jednoty v shromaždeniach 4. februára vydržiavaných so 56 členami. V shromaždeniach rečnili: dekan-farar Georg *Gonda* a tajomník Ján *Bartos*; prítomní boli učítelia Stanislav *Dianovszky* a Pavel *Machay*.

Preč s alkoholom.

Antialkoholická parlamentárna väčšina.

Nie u nás. V našom parlamente vedia sa len smiať počas reči od všetkých liehových nápojov sdržujúceho sa ľudového vyslanca Jána *Zelenyáka*. Švedsky parlament má ale už od liehoviny sdržujúcu sa väčšinu. Pri ostatnej voľbe ku doterajším 58 sdržanlivým vyslansom prišlo nových 70 a tak švédsky parlament má teraz 128 antialkoholických údov, čo zodpovedá 55 procentom tamojšej snemovne. Následkom toho, tam potom ablegáti nebojújú za osobné záujmy, lež pracujú za opravdový dobrobyt ľudu.

Aj z príkladu Rakúska by sme sa mohli číť. Kresťansko-sociálna strana značne klesla, bo z pivového suda s pivovým džbánom veru nebolo možno obrániť kresťanské zásady. Len v jednej provincii zvíťazila kresťanská strana, nakoľko počet jej poslancov rozmnožil sa: u Slovincov. A prečo? Lebo väčšina kňazov a ľudu neužíva tam liehového nápoja. V samej Viedni, v tomto hlavnom hrade kresťanských socialistov zvíťazili socialdemokrati. Kresťanskí socialisti Rakúska, jestli sa nemýlim, ich porážku môžu pripísať len mnohému pivu, ktorého sa zreknuť nevedia.

U nás rusinskí obyvatelia beregskej obce Nagymaros dňa 3. januára pod predsedníctvom gr. kat. duchovného Viktora *Dobra* usniesli sa na tom, že cez tri roky žiadneho liehového nápoja užívať nebudú. Svoje rozhodnutie na druhý deň v kostole po sv. omši slávne opakovali a so sľubom potvrdili. Za ten premúdry

a veľmi užitočný krok chváliť ich musí celý rozumný svet. Bárs by ich čím viaceré obce nasledovali!

Franc Klein
farár richvaldsky.

POLITICKE CHYRY.

Pred rozhodnutím.

V politike Uhorska konečne má prísť k rozhodnutiu, za ktoré ale zaiste nepodakuje sa ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry. Minulého týždňa, ako sme to predošle spomenuli, pojednával s vodcami opozície, držal za tým ministerskú poradu a po tom hneď odobral sa do Viedne, aby tam znovu proboval šťastie. Vo Viedni opätne bol na výsluchu u jeho veličenstva kráľa, radil sa so spoločným ministrom vojenským Auffenbergom a s rakúskym ministerpredsedom Stürghom, po čom zas hneď telegrafoval do Budapešte pre finančného ministra Lukácsa. Radil sa teda aj s Lukácsom a prišiel domov bez všetkého výsledku. Ba predsa do cieľil akýsik výsledok, má totiž výhľady, že sa rozlúči s jeho ministerpredsedníckym kreslom. Čo bude potom? Aké rozhodnutie nasleduje za tým, to dnes nevie povedať ani ten najmúdrejší mungo. Finančný minister Lukács brúsi si zaiste zuby na ministerpredsedníctvo, či by ale s prajným výsledkom pracovať mohol v terajšom sneme, alebo či má snem rozpustiť a nové voľby vypísať, to ani sám nevie. Táto finančná kapacita liberálov nevie si rady. Ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry po jeho návrate z Viedne znovu vyjednáva s vodcami opozície a v najbližšom snemovom zasadnutí podá zprávu o tom, čo vykonal vo Viedni. Je to dlhá politická agónia, na ktorú trpí gróf Khuen-Héderváry. Po agónii nasleduje ale smrť. O tom rozhodnú najbližšie dni, dokedy bude ministerpredsedom gróf Khuen-Héderváry. Nech padne s jeho stranou a vládou, lepšie skorej ako pozdej.

Nové grécko-katolícke biskupstvo v Uhorsku.

Svätý otec Pápež Pius X. vyplnil tú žiadosť patričných kruhov, aby v Uhorsku postavené bolo nové grécko-katolícke biskupstvo. Zainteresovaní biskupi vydržovali poradu, v ktorej pojednávali o podrobnostiach. Plán na postavenie nového grécko-katolíckeho biskupstva

ochotne prijatý bol v biskupskej porade a s tým splní sa dávna túžba grécko-katolíckych veriácich.

Výsledok prievidskej voľby.

Deň 14. februára na dlhé časy ostane pamätným zmužilým voličom ľudáckym okresu prievidského. Dožili sa konečne toho, že u nich zvíťazila pravda a s touto pravdou zvíťazili aj oni. Proti ich kresťanskému presvedčeniu a ľudáckej statočnosti ničeho nevedeli previesť podvody, luhaniny a figle liberálov a pracovných mungov. Za krajinského vyslanca prievidského okresu s náramným oduševnením a jednohlasne vyvolený je kandidát kresťanskej ľudovej strany **Koloman Brestyenzsky.**

Zo snemovne

Krajinská snemovňa vyslancov po krátkom odročení vydržovala zasadnutie 15. februára.

Z CUDZOZEMSKA.

Turecko-Talianská vojna. Sdelili sme posledne, že Rusko chce urobiť novší pokus, aby medzi Talianskom a Tureckom sprostredkovalo pokoj, Pofahom na tento chýr z Carihradu oznamujú, že posledne vydržovaná ministerská porada uzavrela, že so žiadnou mocnosťou nebude vyjeonávať o pokoj, len v tom páde, jestli uzavretie pokoja zabezpečí suverenitu v Tripoliszi a v Cyrenaike. Turecká vláda toto svoje uzavretie poslala všetkým velvyslancom. Z toho je zrejmé, že o uzavretí pokoja dotiaľ nemôže byť ani reči, kým turecká vláda z tohto svojho stanoviska nepopustí. Náčelník kmenu Senussi plukovníkovi poslal list, v ktorom píše, že 18 tisíc Arabov neuzná pokoj, lež radšej zomre. Kmen vyslal do vojny 23 tisíc ľudí, ale z týchto ostalo už len 18 tisíc. Dľa úradných tureckých zpráv Taliani dňa 1. februára bombardovali Seik-Said a Bab-el-Mandeb, ale škody nezapríčinili. Podmorský kabel Taliani prefali.

Revolúcia v Číne. Mandžurská dynastia zriekla sa panovníctva v Číne. Republiku už vyhlásili. Dokedy ale bude trvať, to je iná otázka.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana!»

BESEDNICA.

Z I M A.

Už zase zašly leta príjemnosti,
viac kochať v nich sa nebude tu svet:
už ľúbe teplo musí v zime zlosti
prepustiť miesto a nás za obet
necháva fujaviciam, sňahu, mrazu
a mnohé iné tvory vedie v zkažu.

Lež darmo žiaľiť za pekrásnym letom,
za lesa chladom občerstvujúcim;
ten osud vládne odjakživa svetom
i veľať bude časom budúcim;
čo časom vzniklo, musí pominiť raz —
všetkému koniec istý naznačí čas.

I mne sa miňa beh života vňadný,
viac leta zažiť osud nedá mi;
ba môjho žitia už tu podzim chladný!
zrychlený vadne sveta zlobami.
Už zašlo leto, námah ovocia niet!
hneď v zárodku ho ničil nevďačný svet.

Už slábne telo, šedivejú vlasy;
len pokoj cheem sťa ukonaný tvor.
Duch ešte smelo ku vidinám krásy
sťa mládencov rád vznášal by sa v hor,
farcha olova tlačí smysle jeho
a ducha k hrudi drží prikutého,

Však zákon vekov aj tu zmenu spraví,
príroda odeje sa v nový kvet;
na mojom mieste súcejší sa zjaví;
a jeho bystrý, smelý ducha let,
ku rezkejšiemu žitiu našich ľudí
k hrdosti ľudáckej tiež zdarne vzbudí!

N. V.

Mrázulka.

Jako je dnes milo v teplej izbe! Prívetivé svetlo
úhľadnej lampy ožiaruje dve roztomilé detské hlavičky,
ktoré k sebe sa túlia dôverne. Majú si mnoho rozprá-
vať, Zuzanka a Janičko. Radostný úsmev, ktorý im na
ústkach pohráva, svedčí o tom, že čosi milého očá-
kávajú.

Vonku padá husto sňah a každá tá hviezdička
sňahová novou radosťou naplňuje ich srdiečka.

Otvárajú sa dvere — vchádza otec.

S otvorenými náručiami letia do otcovského obja-
tia obe detičky a ich očká dychtively upierajú sa na
oteckovu tvár.

Janičko pomáha mu vyzliekať ťažký kabát a Zu-
zanka k stolu prikladá mäkkú stoličku. Otec usmieva-
júc sa, hladí na túžobné ich zraky.

— Zajtrá teda posankujeme sa na nových sánkach
do Richvaldu ku strýkovi.

Skákanie dietok, ktoré bolo jedinou ich odpoveďou
na radostnú zprávu otcovu, nemalo konca. Bozkávaly
a objímaly láskavého otecka znovu a znovu a dobrý
otec pozeral mile na «zlaté kuriatka» svoje.

Bol im on od dvoch rokov, jako ich drahú matku
do chladnej zeme uložil, všetko; bol im on otcom i
matkou, radcom i vodcom najlepším.

Ale aj zasluhovaly tieto detičky lásku otcovu. Im
nebolo treba rozkazovať; každá najmenšia žiadosť,
ktorú v oteckových očiach spozorovali, vyplnená bola
skôr, ako ju vyriekol.

I teraz dostačilo puhé pokynutie a poslušne braly
sa detičky po nábožnej modlitbe na lúžka, v blaženom
očakávaní radosti, ktoré priniesť im mal deň zajtrajší.

Medzitým vonku pribývalo bielej pokrývky viac a
viac. Mráz čarovnou rukou svojou kreslil na obloky
krásne ľadové kvetinky, podobné kvietkam, ktoré vyča-
roval spánok v duši spiacich detičiek...

Svitlo ráno. Sánky sú prichystané! Koniky ne-
trpezlivo hrabú zmrzlú zem. V sánkach starostlivo po-
zakrúcané sedia dietky dobre sa majúceho Bandžúcha,
Zuzanka a Janičko.

Vysadnul i otec, chytil opraty do rúk, švihnul bi-
čom a už letia sánky do zasňazenej hradskej. K ve-
selému zvuku zvončekov a hrkaviek pripojuje sa i
štekot verného sprievodcu milých detičiek — psa
Dunča...

Ružové líčka detičiek horia, očká im svieľa jasnej-
šie a ústka každú chvíľu otvárajú sa, aby povedaly,
čím srdiečka ich sú preplnené.

Jaké sú tu dokola krásy! Kde nesie sa ich zrak,
všetko pokrýva biele rúcho. Ale čo je všetka krása
proti tej, ktorú teraz detičky vidia! Z hradskej zvrty
sa sánky na cestu v pravo.

Vchádzaly do hory.

— Oj, jaká to nádhera — zvolala Zuzanka — po-
zrite otecko, jaké krásne to biele stromčeky!

Otec zmiernil rýchly beh, aby radosť urobil diet-
kam, ktoré nemohly sa dosť nadiviť tej kráse.

— Jako prehýbajú sa snietocky pod farchou sňah-
ovou — hovoril Janičko a zachytil žartovne snietok
smrekový, ktorý stál pri ceste; zaraz tisíc hviezdiček
sňahových sprehlo im do saniek. So smiechom sbierala
Zuzanka hviezdičky, ktoré ale chytro zmizly na jej
ručičke. Otec usmieval sa, pozorujúc ich nevinnú
zábavu...

Naraz zavznal prenikavý štekot Dunča. Otec hneď
pristavil kone.

Tak nepočuly Dunču nikdy. Zarazily sa a ich

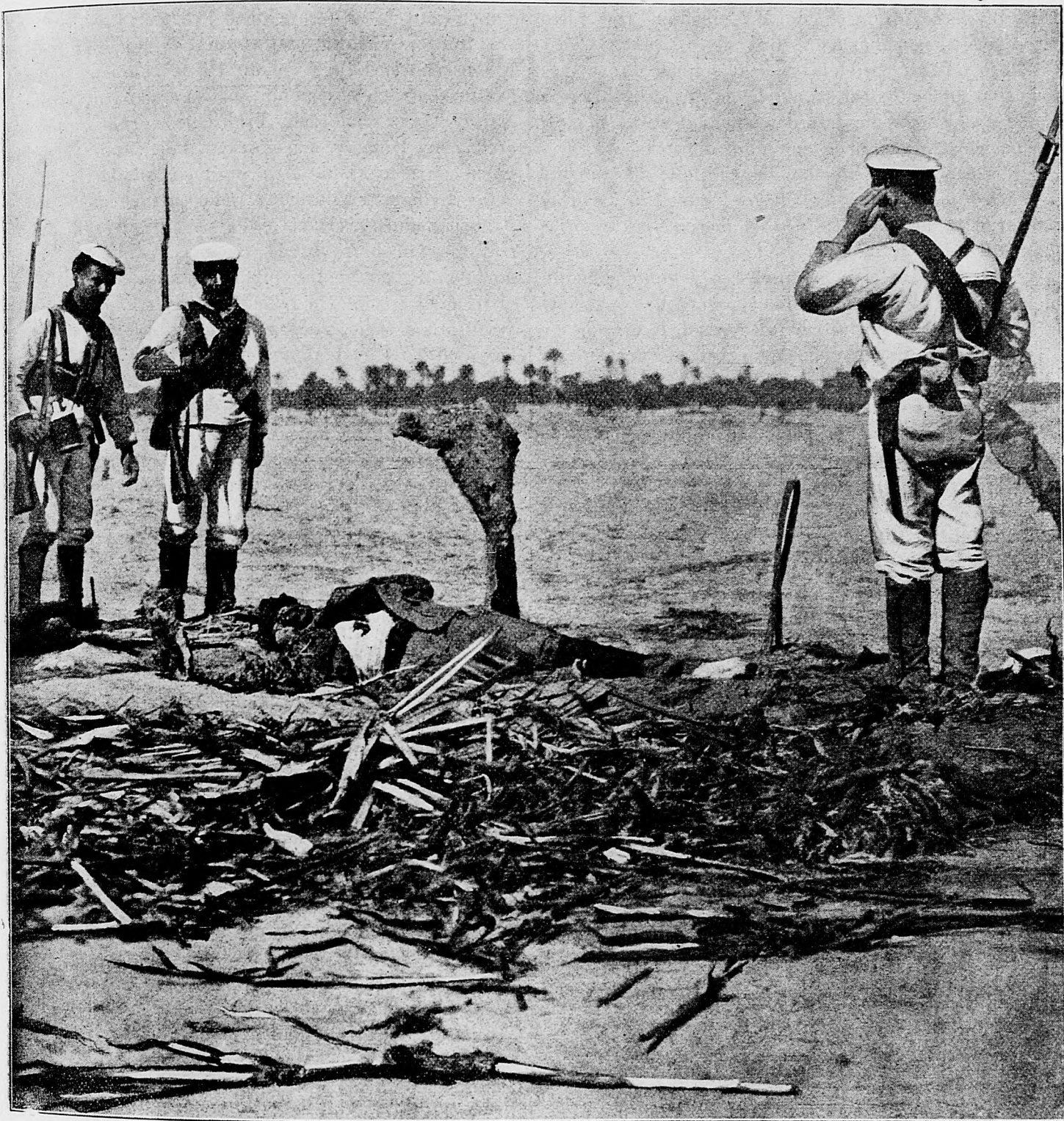
zraky obrátili sa po psovi, ktorý asi na desať krokov od cesty pod stromom kutal čerstve napadnutý sňah.

Zuzanka preľakaná zvolala:

— Pozrite otecko!

čené malo červené chatrné šatočky a sivé vlasy voľno visely mu dolu, posypané bielymi sňahovými hviezdčkami.

Už vkladá otec najdené dievča do saniek pod

Vzdávanie počestnosti spolubojovníkov pri mrtvole v boji padlého vojaka v teraz panujúcej taliansko-tureckej vojne.

Otec nemeškajúc, podal opraty Janičkovi a chytro vyskočil zo saniek. Radosne sa k nemu túlil Dunčo, poznajúc, že jeho pán ide mu na pomoc.

Z tvár detinských zmizla veselosť. Strachom dívaly sa na každý pohyb otcov.

Ach!... v otcovom náruči ležalo dievčatko. Oble-

ochranu Janičkovu. Mlčky vsadá a s mrazivým vetrom o závod letia potom sánky horou.

Zuzanka útrpne klóní hlavičku svoju k nešťastnému dievčatu. Na chudých vyzíabľých líčkach jeho leskly sa dve ľadové slzy. Zuzanka nemôže odvrátiť oči svoje od nešťastnej, ktorá pred ňou ležala bez znaku života.

Vyšly z hory; dvojnásobnou rýchlosťou letia k Riehvaldu...

V malej chvíľke, ktorá defom zdála sa byť večnosťou, vchádzaly sánky do dvora strýcovho. Po krátkom vysvetlení vynesol strýk zo saniek najprv cudzé, bledé dievčatko. Odniesli ho do chladnej izby. Kto práve prišiel, pomáhal zo všetkej sily.

Táto udalosť rozletela sa celou obcou. Práve náhodou vo fare zdržoval sa okrsný lekár, ktorý bez meškania spolu s pánom farárom ponáhlal sa na miesto, kde nachádzalo sa úbohé zmrznuté dievča.

Rozkázal tried sňahom chudučké telo, až pomaly počala krv navracať sa do bledých ústičiek a slabučký tlkot srdiečka ukazoval, že nebola márnou práca osloboditeľov.

Lekár rozkázal potom položiť ju v teplej izbe do mierne vyhriatej postele. Malé očka dievčatka pozdvihly sa, ústka sa otvorili, jako by čosi zašepťaf chcely.

Starostlivá domáca gazdina, tetka Zuzankina a Jankova, do otvorených ust púšťala po malých prestávkach niekoľko kvapiek dobrého vína.

Slabá červenosť, ktorá objavila sa na lícach dievčatka, Zuzankou «Mrazulkou» nazvaného, vzbudila hlasitý výkrik radosti na ústkach malých detičiek.

Pomaly otvorily sa očka «Mrazulky» a zažiaril z nich na detičky vďačný pohľad, ústa slabučko pohnuly sa k úsmevu. Po chvíľke zase tichučko zavrely sa očka...

«Mrazulka» zaspala...

Lekár ešte dodal:

— Nech dakto ide so mnou, niečo prepíšem k posilneniu tomu dievčaku.

— Moja slúžka každý deň donesie záživnej polievky tomu dievčatu! — prehovoril pán farár. — Medzitým ale mám dačo povedaf: Pán Bandzuch, keď sa vám bude líbiť, dnes večer bude u nás predstavené «Márnotratný syn», pridte a neobanujete!

(Dokončenie nasleduje.)

CHYRNIK.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Jeho em. Kard. knieža-primas arcibiskup ostrihomský Klaudius Vaszary 12. februára slávil 80. výročitý deň svojich narodenín. Z tejto príležitosti slávnostné služby Božie byly v korunovačnom chráme v Budíne a oslavovanému jubilan-tovi blahoželania vyslovili: svätý otec pápež Pius X., jeho veličenstvo kráľ, uhorská vláda a početní hodnostári cirkevní a svetskí.

Z biskupstva nitrianského. Osvietený pán biskup dr. Vilhelm Batthyány 5. februára slávil 7. výročitý

deň svojho vysvätenia za biskupa, z ktorej príležitosti slávnostné služby božie odbavované byly v sídelnom chráme biskupskom. — Koloman Szmda, veľazaslúžený dekan-farár nitrianszky 6. februára slávil 25-ročné jubileum svojho vysvätenia za kňaza. — Pavel Dubik vymenovaný je za farára obce Predmér.

Sňatok v panujúcej rodine. V kaplnke schönbrunnského kaštieľa v sobotu 10. februára sa odbyval za slávnostných ceremonii sobáš arcikňažny Izabelly Marie, dcéry arcikniežata Fridricha a jeho manželky arcikňažny Izabelly, s bavorským kniežatom Georgom, vnukom nášho kráľa. Z príležitosti sňatku v piatok večer arciknieža Fridrich a jeho manželka v svojej palote sriadili skvelý večierok, na ktorom krem slúben-cov prítomní boli všetci členovia panujúcej rodiny mimo kráľa, do Viedne prišli svatobni hostia, diplomat, ďalej spoloční a rakúski ministri a početní členovia aristokracie. Pred sobášom odbyvala sa renun-ciácia arcikňažny Izabelly Marie. Uhorskú vládu na renun-ciácii zastupovali minister pravosudia Franc Székely a minister osvety gróf Ján Zichy.

Z biskupstva spišského. Lúčanský farár Bartolomej Smizár cieľom liečenia na tri mesiace odcestoval do Gorice; na ten čas Pavel Pobeha kaplán dubovský poslaný je do Lučiek. — Osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy časopisu «Sv. Rodina» dal 50 korun podpory.

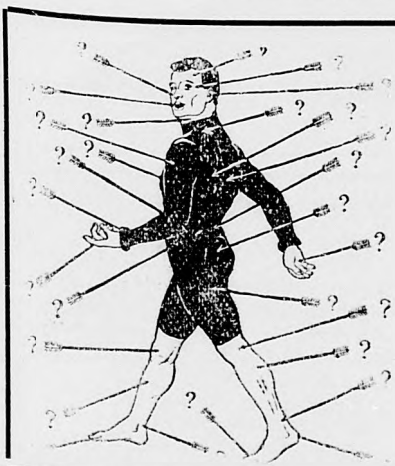
Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie minulý týždeň za kňazov vysvätil 4 bohoslovcov, ktorí odbavili svoje štúdie a po tom odcestoval do Budapešte, aby predsedal výboru, ktorý vyslaný je cieľom ustálenia predbežných priprav ku súčastneniu sa na svetovom internacionálnom kongresse eucharistickom, tohoto roku za protektorátu jeho veličenstva kráľa vo Viedni vydržiavať sa majúcom. Z Budapešte osv. pán biskup v záležitosti svetového kongressu odcestoval do Viedne. V I. tohoročnom obežniku cirkevnom osv. pán biskup prisne nakladá, aby v katolíckych školách jeho biskupstva dietky riadne vyučovaly sa aj v pondelok a v útorok posledných fašiangov a týmto odtiahnuté byly od zvyklých roztopašností. Dr. Engelbert Mázy, benediktín, hlavný direktor gymnazialných škôl okresu košického, 2—3. februára sdržoval sa v Budapešti, kde predsedal shromaždeniu krajinského spolku katolíckych profesorov, po čom k prehliadaniu škôl odcestoval do svojho okresu, zkadial len prostriedkom marca vráti sa do Košíc. — Dr. Ludvik Kovács, v kruhu Kazinczyho vo veľkej mestskej dvorane drží prednášku o úcte Panny Marie v obrazoch malovaných. Katolícky čitateľný kruh 4. februára zariadil zábavný večierok, — Novovysvätení kňazi za kaplánov poslaní sú: Štefan Eliáš do Zemplényszinye, Adam Répássz do Felsőocsvár, Viktor Bialko do Füzerradvány a Julius Bednár do Monok. — *Boldogkövifalu:* Tunajšia Katolícka Ludová Jednota 2. februára vydržiavala shromaždenie, v ktorom prítomní jednodhlasne ohrozovali sa proti neslýchanej urážke,

akej skrže nezaslúžené pokračovanie proti barónovi Barkóczyemu na úkor celého katolicizmu Uhorska, dopustil sa minister gróf Ján Zichy. Podobné ohrozujúce shromaždenia vydržiavané boli i v obci Szilvásujfalu a na iných miestach biskupstva.

Chýry zo Šáriša. Prešov: Ján Urbanyecz, novovysvätený kňaz, tunajší rodák 10. februára za prítomnosti svojej rodiny a početného obecnstva vo farskom kostole slúžil prvú svätú omšu. Rukovodcom bol mu mestský farár, praepošt Adalbert Zaborovsky. Na tejto slávnosti prítomný bol aj vicedekan a farár zo Zborova Jozef Vaskó. — Štefan Schverer profesor tunajšieho katolíckeho kráľ. gymnázia a dr. Ján Juhász vojenský lekár 4. februára v katolíckom kruhu Rákóczyho držali prednášky o nákazlivých chorobách. — Minister výučby vydal nariadenie, aby v ľudových školách cez jeden deň vysvetlovali deťom škodlivosť požívania liehových nápojov. Tunajší bývalý biskup gr. katolícky blahovej pamiatky dr. Ján Vályi skrže svojho pravotára Antona Beszkida krajinského vyslanca kresťanskej ľudovej strany za poldruha milióna majetok dal kúpiť z tých peňazí, ktoré dostal za odpredané biskupské majetky. Jeho veličenstvo ako najvyšší patrón, nepotvrdil túto kúpu. Tunajšie grécko-katolícke obecnstvo 28. januára vydržiavalo náboženský večierok. Grécko-katolícke noviny, po dvoch rokoch presťahované vyhodili pre lahostajnosť obecnstva. — Ján Tkácsik cez 33 rokov slúžil pri meste ako vonkajší policaj. Posledne mal platu 15 kor. 66 hal. Včul na starosť prepustili ho bez platu a bez každej náhrady. Dosť neludsky! — **Héthárs:** Sochu najsl. Srca Pána Ježiša, z obetivosti veriacich kúpenú, 28. januára za peknej slávnosti posvätil Melchior Brühl, praepošt a tunajší farár. — **Zboró:** Na tunajšiu uprázdnenú kaplánku poslaný je Karol Grund zo Zemplénszine, do Tótsoóváru poslaný je Michal Strizsovszky a do Nyársardó Ján Urbanyecz. **Ternye:** Za okresného notára vyvolený je Adalbert Danielisz, podnotár z Péchujfalu.

Chýry zo Spiša V Kézmarku bolo minulého roku 1778 cudzích osôb. Rožného statku zabilo sa tam 536 kusov, 393 teliat, 2618 ošípaných a 273 oviec. Okrem toho predalo sa na meste ešte mäso zo 67 volov, z

265 kráv, z 809 teliat, z 435 oviec, z 51 baránkov a z 53 ošípaných. Predalo sa 1063 hektolitrov vína, 4 hektolitry muštu, 405 hektolitrov spiritusu, 82 hektolitrov pálenky, 14 hektolitrov likéru a moc piva. — V Gerlachovcákch dňa 13. januára obesil sa 47 ročný Martin Kicsiny na jednom tráme v svojej izbe. Nešťastný bol všeobecne známy veľký pijak. — Na jakubjanskej pošte z jedného peňažného listu zmizlo 500 korún. Vyšetrovanie ustálilo, že tie peniaze ukradli: tamojší poštársky zástupník Gustav Zastkó rodák z Podolinca a tamojší žandársky strážmajster Jozef Aiben. Obidvoch zatkli. — Medzi Poprádom a Dobsinou má sa na jar začať automobilová premávka. Takto ustálila správa košickej pošty. — Poprádsky lovecký večierok mal 2540 korún výdavkov. K týmto výdavkom prispel medzi inými knieža Hohenlohe s 800 a Anton Beszkid ľudový ablegát lubovenského okresu s 50 korunami. Magurské popredné kruhy na patričnom mieste zadaly prosbu, aby zo Spišskej Belej na Smrdžonku sriadená bola automobilová premávka. — Novoveskému katolíckemu kruhu daroval Fridrich Sztraniezky mostičský hlavný horár na odpočinku 49 a Ján Breznyák kanonik-farár na odpočinku 30 knih. — V Levoči otrávil sa zahradník Koloman Tanyecz. — Vo Folvarku zabili jedného mládenca, ktorého podpálením upodozrievali. V novoveskom katolíckom kruhu čestný kanonik Ján Breznyák držal prednášku o reholách. Novoveský katolícky kruh teda pekne účinkuje. Kedy sa už bude hýbať podolinský kat. kruh, v ktorom nebadafznak žlvoja?! Novoveská poisťujúca pokladnica robotníkov od 1. februára má za lekárov: v Novej Vsi dra Juliusa Szélla a v Podhradí dra Samuela Maybauma! — V Popráde 26., 27. a 28. januára vydržiavaná bola medzinárodná železnično-tarifná konferencia, na ktorej súčasťnili sa zástupitelia uhorských, rakúskych a bosno-hercegovinských železníc. po porade urobili výlet do Tatier. — Kézmarski štátni úradníci k finančnému ministrovi a ku krajinskému snemu obrátili sa s tou prosbou, aby ohľadom na terajšiu všestrannú drahotu dostali drahotný doplnok. — V Novej Vsi minulého roku narodilo sa 324 detí a zomrelo 167 ľudí, z tých malo 9 vyše 80 rokov. Manželstvá uzavrelo sa 71, z tých bolo

Máte bolesti?

Potrebuje Fellerov Elsa-Fluid a Fellerove Elsa pilulky, kt rých je jediný dorábateľ EUGEN V. FELLER dvorný lekárník v Štubici Kostolná u. č. 18. (Záhreská stoliica)

- I. Fellerov Elsa-Fluid dľa našej vlastnej zkušnosti uľavuje bolesti, lieči, občerstvuje svaly a členky posilňuje, slabosť, zapálenie utišuje a zmiernuje. Rýchle a na isto lieči reumu, lámku, slabosť čuvov (nervov) kľania v bokoch, trnania v údoch, vytknutie, influenzy, bolesti hlavy, zubov, chrbta a drieku, žabu čili nervové bolesti ochromenia, unavenosť, bolesť očí, migránu a mnohé tu nespomenuté nemoci. Fellerov Elsa-Fluid zničujúceho páru výsledkom užívajú proti kašľu, zachrýpnutiu, nátehu, boleniu pľúc a hrdla, zimničného stavu a z prievanu alebo z prestádnutia pochádzajúcim neuhom. Opravdivý je len v tenkrát, keď každá sklenička je opatrená «Fellerovým menom a ochrannou známkou. 12 malých alebo 6 duplovaných, alebo 2 špeciálnych skleničiek bezplatne po pošte zašle za 5 korún, 24 malých alebo 12 duplovaných alebo 4 špeciálnych 3 korún 60 halierov, a 45 malých alebo 24 duplovaných alebo 8 špeciálnych 16 korún.
- II. My žiadame tu na vedomoť priniesť že tisíce ľudí užívajú «Fellerove čistiacie Rebarbarove Elsa pilulky» čo výtečný liek proti žalúdočným nemociam, kŕčom, nechuti k jedlu, pálenie obličiek, tlačeniu žalúdka, dráždeniu k vracaniu, ťažobe, nadutiu, materici, zatvrdnutiu stolice, rozličným trovitelným znakom, nervozit, zimničným nápodom, následkom tučnoty, bolesťou žlately žily, hnusobe atď. 6 skatuliek po pošte 4 koruny. — Chráňme sa od nápodobín a každý nech adresuje tako: **EUGEN V. FELLER, lekárník v Štubici, Kostolná- ulica 18. (Záhreská stoliica.)**

10 miešaných. — V novoveskom kat. kruhu kanonik dr. Pirhalla držal prednášku o remeselníckych cechoch. Novovesská sporiteľňa XVI. spišských mest mala v Iani 3,369.455 korún vkladov, účastinná základina obnáša 180.000 kor., rezervný fond 180.000 kor. a čistého dôchodku 43.713 korún. — Spišskonovovesská úverková banka mala 4,101.806 korún vkladov a 77.675 korún čistého dôchodku. Jej rezervný fond obnáša 226.000 a svoju účastinnú základinu povýši teraz zo 400.000 na 900.000 korún. — V Hanušovciach, v Nedeci, v Lehnici, v Haligovciach, v Križovej Vsi, v Durande, v Lubici, v Kubachoch a v Hundsdorfe počiatkom februára otvorené boli osemyždňové košíkarske nauko-behy. V Novej Vsi v mesiaci aprílu direktori stredných škôl baňskobystrického učebného okresu vydržiavať majú poradu pod predsedníctvom baňskobystrického direktora Emila Jurkovicha. — V Novej Vsi dňa 4. februára novovysvätený kňaz košického biskupstva Michal Sztrisosky slúžil svoju prvú omšu. — Veľká obec Švedlér už od roku 1908, pre pastvisko a les viedla pravotu s obcou Poráč. Pravotu vyhrali Poráčania. — V Lubici je pohyb, aby mesto premenené bolo na veľkú obec. — Podhradského okresného sudcu Teodora Danykó košická kr. tabula pre jeho pohoršlivé, jedného sudcu nehodné držanie sa, odsúdila na 100 korún pokuty, čo potvrdila kuria. — Letanovská mládež dňa 18. februára sriadi s tanečnou zábavou spojené divadelné predstavenie. Hrá sa «Sirota» a «Prvý obed v manželstve». — Richvaldský výbor ustanovil, že za 2100 korún zadováži pre obec druhú sikavku. Je to múdre a užitočné uzavretie. — V levočskej drevovej záležitosti minister vnútra potvrdil uzavretie mestského výboru a tak les prejde do rúk firmv Reismann Tá firma okrem už ustáleného obnosu dá aj tých 20 tisíc korún, za ktorých obsiahnutie krajinský poslanec Okolicsányi písomne ručil, keď by sa nová licitácia bola vypísala.

Zadusily sa. V Kézmarku dňa 18. januára dým zadusil 72 ročného Gustáva Cervu a jeho 62-ročnú gazdinu vdovu Zuzannu Schmidt. Tak sa zdá, že Cerva v opilom stave zapálil si na fajku a nepozorne odhodaná zápalka zapríčinila oheň a smrtonosný dým.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Biskup Vilhelm Fraknoi v spolku sv. Štefana na ciele cirkevnej vedy a cirkevného umelectva zložil základinu 100.000 korún a spolu slúbil, že túto základinu ešte zväčší. — Na pomník grófa Ferdinanda Zichyho dali:

biskup dr. Béla Mazer zo Zomboru 100 korún, Ján Hufnagel farár v Dunabogdány 100, Róbert Hámon direktor biskupskej kancelárie v Szatmárnémeti 100 a ostrihomský kanonik Leonard Lollok 100 korún. — Rábsky kanonik Adolf Braun na kat. dievčenskú školu obce Nezsider dal 2000 korún. — Rožňavský biskup Ludvig Balás internátu katolíckych vysokých škôl veľkodušne daroval 1000 korún.

Úžasné nešťastie. Z Púchova (st. trenčianska) píš. že minulé dni z kopaní patriaciach ku Hornému Srniu šly do školy v Hornom Srni deti, medzi nimi aj 7-ročný chlapček a 9 ročná dcérka Edvarda Nitschneidera. Deti šly po železničnom moste, vedúcom ponad potok Vlára. Na moste noha chlapčeka akosi zasekla sa medzi koľajnice, odkiaľ mu ju ani jestrička, ani jedna žena, ktorá práve vtedy išla tadiaľ, nevedely vyslobodiť. Onedlho na železničnej dráhe zjavil sa vlak, ktorý úplnou parou jachal ku mostu. Teraz nasledovali úžasné okamženia. Chúďa dieťa celou silou usilovalo sa vyslobodiť si nohu zmedzi koľajníc, jeho sestrička s plačom zalamovala rukami a cudzia žena bežala proti vlaku, máchala ručníkom a kričala ako jej len hrdlo stačilo. Ale rušňovodič vlaku na nešťastie z toho nič nespozoroval, preto ani nehamoval a tak vlak bez zastania prejachal cez chlapca.

Nešťastie v hore. Z Dolného Kubína píš. že bobrovský obchodník Izidor Unger z tamojších hôr dal vozík drevo, medzičím kus dreva tak nešťastne spadol naňho, že Unger následkom toho zomrel.

Krajinské družstvo kresťansko-sociálnych spolkov ustanovilo, že aj v slovenskej a nemeckej reči vydá noviny.

Panujúce počasie príčinou je mnohokrát prechladnutia, na ktoré trpia deti a dospelí. Poti takýmto prechladnutiam odporúča sa upotrebovať «Herbabnyho vápenno-železný sirup». Osožnosť tohoto sirupu na prsá, už od desaťročia uznaná je skrze chýrnych profesorov a záleží zvlášte v prospešnom zostavení prae-parátu, ktorý nielen šlaim rozpúšťa, kašeľ tiší. chuť k jedeniu zvyšuje, lež následkom jeho zostavenia zo železa a ľahko rozpúšťajúcich sa, fosforečných vápených solí, prispieva ku tvoreniu kostí a čisteniu krvi. Herbabnyho železno-vápený sirup obľubujú tak najútlejšie deti, ako dospelí. Výlučný dorabateľ: «Dr. Hellmann lekár» «Zur Barmherzigkeit», Wien, VII., Kaiserstrasse 73—75.

Herbabny podfosforokyslý		Zákomom chránený
Vápenno-železný-sirup		Porjodal
od 42 rokov lekármi preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztápa šlaim, utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedeniu. Dvíha trávenie a chôvu a pôsobí nadovšetko k tvoreniu krvi a kostí zvlášte pri slabých deťoch.	Výhradná predpačalamin Pôvodný ión s touto ochrannou známkou	Jod-Sarsaparilla-Praeparát, čistí krv, podporuje zmenu látky tiší bolasti a krče, lieči zapáleniny. Všade kde potrebovať trda Jod-Sarsaparilla-Praeparáty učinkuje so zeloštným uspechom. Cena 1 flaško K 2-20, poštou o 40 h. viacej pre zaobálenie.
Cena jednej flašky 2 K 50 h., poštou o 40 h. viacej za zaobalenie,		Wien, VII./I. Kaiserstrasse 73—75.
Výlučný dorabateľ a hlavný zásielca dr. HELLMANNA lekár» „Zur Barmherzigkeit“	(Herbabnyho nástupca.)	Sklad vo všetkých väčších lekárňach.
Hlavný sklad pre Uhorsko lekár» Josef Török Budapest.		

HOSPODÁRSTVO.

Zachádzanie s drúbežou v zime.

Na drúbež cez zimu väčšiu štarosť máme obracať, ako v ostatné obdobia roka. Chliev pre hydinu v zime nesmieme kúriť, lebo v kúrenej miestnosti držaná drúbež ľahšie ochorie a vyhynie. Najlepšie je, keď chlievce hydiny držíme vždy rovnako teplé.

Sú takí dochovávatelia drúbeže, ktorí na podlahu chlievcov dajú hrubú vrstvu koňského trusu a ten potom na tvrdo povalkajú; toto stelivo cez zimu dva razy zamenia. Takto prikrýtu podlahu chlievca za týždeň raz alebo dva razy posypeme osiatym popolom alebo suchým listím zo stromov a síce tak, aby toto listie alebo popol tvoril asi 2 cm. hrubú vrstvu. Zrde, na ktorých hydina spí, nech majú 7 cm. priemeru, nech nemajú ostré kraje a od podlahy nech sú asi na pol metra vysoko.

Hydinu cez zimu chráňme pred daždom, ale zvlášte pred sňahom. Sňah z blízkosti chlievcov treba odstrániť, lebo od toho hydina ľahko dostane očnú chorobu. Keď je veľmi studené počasie, vtedy drúbeži treba dávať letnú vodu piť a rano radšej teplý pokrm, ako ku príkladu varene zemiaky s otrubami, chlebom alebo inými odpadkami. Aby sme napomohli trávenie hydiny dávajme jej škrupiny z vajec, tiež a mleté kosti. — drúbeži treba dávať aj zeleninu a sekanú repu. Večer dávajme hydine nejaké zrno a síce zamieňave: raz kukuricu, druhý raz jačmeň, inokedy zase iné zrno. Choré kusy drúbeže treba oddeliť od zdravých a nakoľko sa úfame, že ich budeme môcť vyliečiť, tiež ich dajme na teplé miesto

Milodary na kostol Panny Marie na Hore Levočskej.

Na kostol Panny Marie stavajúci sa na Hore Levočskej ďalej obetovali:

Michal Zavaczky z Pavljanok 10.—, Skrže Richard et Co. z Ameriky 25.—, Jakub Franko zo Spišských Vlachoch 4.—, Terezia Mika z Ustia 2.—, Anton Fencel z Námestova 1.10, Magy. Ált. Hitelbank z Budapešti 82.—, Ondrej Hizsnai z Kotterbachu 4.20, Král. sv. Ruž. 196.23, Maria Klimkó z Markušovec 10.—, Štefan a Matej Magda z Kluknavy 14.—, Ján Szváv z Hušova

20.—, Vendelin Gleviczky z Jablonova 9.90, Ján Kamencický z Kolčova 20.—, Zsiga J. z Levoče 2.—, Ján Podbjelančík z Ameriky 20.—, Spolok sv. Ruž. z Domaňovec 60.—, Štefan Kallinay z Kolinovec 10.— Juro Greguss z Ružomberku 8.16, Anna Ilas z Toriska 2.—, Štefan Dufala z Ameriky 10.—, Ján Kleja z L. Hrádku 2.—, Jakub Karchnyák z Novej Vsi 2.—, Karol Antal z Abaujtihány 10.—. Ondrej Pataky zo Spišskej Belej 6.—, Anna Lukacs vdova z Harhova 1.—, Franc Osvald z Bélabánya 24.62, Peter Hanula z M. Sobinova 50.96, Maria Valek z Habovky 2.—, Filip Lapsanszky z Lubice 19.16, Veriaci z Jurgova 25.36, Maria Longa vdova z Kézmarku 8.—, Jozefina Sperlak z Jablonky 2.—, Ján Gyuresák z Lazony 2.20 kor.

Ďalšie milodary, na ktoré je ešte veľká potreba, môžu sa poslať na «Katolícky Farský Urad», Lőcse (Szepesmegye). (Pokrač. nasl.)

DOPISY.

Richvald, Krištályfalu (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Kreštan».

Miestna organizácia Katolíckej Ludovej Jednoty dňa 2. februára vydržovala svoju prvú tohoročnú poradu. Miestny duchovný rečnil o významnosti košíkárskoho domáceho priemyslu povzbudujúc údov, aby sa usilovali na každý pad ešte toho roku založiť vrbový sad. Košíkárski chlapeci prisľúbili, že už toho roku dajú sa do práce. Bárs by to len zadržali. Ufam, že žiaden rodič nebude robiť prekážku. Prečítala sa aj jedna ženského jazyka sa týkajúca pekná rozprávka. Údovia s veľkým pohoršením vzali v známosť, že baróna Barkóczyho z jehg vážneho postavenia odstránil minister gróf Ján Zichy, ktorý s tým stal sa zradcom katolíckych zásad a spolu ustanovili, že pána Barkóczyho ako vzor svetských katolíkov znovu pozdravia a vyslovia mu úplnú dôveru.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provodenie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa práca právnymi, merníckymi a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho spinomocneného človeka, ktorý pstará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osóhu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavatelia pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej summe dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa dopredu. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúť už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Ku koncu oznámilo sa údom, že nový staroveeský advokát Béla Lieskó stal sa magurským advokátom Katolickej Ludovej Jednoty. Každý magurský verný úd Jednoty má si teda za mravnú povinnosť pokladať so svojimi právnymi, či zemopodielkovými záležitosťami k tomu novému, katolíckemu advokátovi sa dôverne obrátiť.

Po porade údovia obzreli si výstavu sriadenú z 300 všeliakých košíkov a niekoľko polkosov, ktorých cena obnáša vyše 800 korún. Nad tým čo tu videli, vyslovili všetci dobre zaslúženú pochvalu. Radosť bola našich 25 chlapcov a jedného gazdu vidieť, ako za osem týždňov každý večer cez 4—5 hodín usilovne, akoby o závod pracovali, ale výsledok bol aj veľký a pekný, s ktorým aj novoveeský gazdovský professor Végh ako dozorna týchto naukobehev celkom bol spokojný. Pri zahájení naukobeheu rečnil okrem profesora a nášho pána farára aj náš, za všetko dobré oduševnený a horlivý gazda Jozef Michna Šimurda. Na budúcu zimu znovu máme mať v našej obci taký naukobehev. Bože nám pomáhaj!

Úd Katolickej Jednoty.

***

Podolin (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kreštane».

Upozorňujem ctených lekárov, že na lekársku stanicu nedeckého okolia vypísaný je súbeh do 29. februára. K tomu okoliu patrí 16 obcí s 10.696 obyvateľmi. Stály dochodok lekára je nasledujúci: 1600 korún platu, 1200 korún miestneho doplnku, 600 korún stoličnej pomoci, 800 kor. cestovného a 560 kor. na bývanie, spolu teda 4760 korún. Na istý stály dôchodok môže ešte rátať od Šalamonovského a Jungenfeldovského pántva ako aj z ručnej lekárne. Čisto katolícke obecnstvo toho okolia žiada si kresťanského lekára. S nekresťanským lekárom nebolo by spomoženo lebo ľud — následkom smutných zkušenosťi — aj tak nemal by k nemu dôvery. Dobrý kresťanský lekár by ale pekne mohol obstať. Nový lekár má bývať v Nedeci.

S kresťanským pozdravom

Magurčan.

***

Nedec (Spiš).

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokoctený Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráďte uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kreštane».

V záležitosti podolinsko-orlovskej železnice vedú sa teraz pojednávania ohľadom spojenia terajších troch železníc poprádskej doliny. Tie pojednávania veľmi ťažko idú, medzi podujímateľom a tými železnicami vznikajú rôzne diferencie. Inej prekážky alebo ťažkosti niet, dostačí ale aj tá jedna, aby prekazila stávanie spomenutej železnice. Ludový ablegát luboven-

ského okresu Anton Beszkid v minulé dni v tejto záležitosti s podujímateľom bol v Kézmarku.

S kresťansko-ludovým pozdravom

Mešťan.

Cteným čitateľom k poučeniu nech slúži nasledujúci list kniežafa Jozefa Rohana zo Schottwienu: «Upotrebovanie Elza-fluidu prevyšuje všetko očakávanie; mne a mojim známym veľké služby preukázalo upotrebenie Elza-fluidu a Elza-piluliek. Liek tento účinkuje zvlášte proti boleniu hlavy, zubov, drieku, očí, proti lámkke, pakostnici atď. Preto aj tento liek nevyhnutne potrebný je v každej domácnosti.» Kto z ct. čitateľov pokus chce urobiť s týmto liekom, za 5 korún dostať ho môže franko u dorábateľa V. Eugena Feller, dvorného lekárnika Stubica, Stubica, Kostolná ulica č. 18. (Záhr. stol.)

Odkazy redakcie.

F. K. K. Keby bolo miesta, rýchle a všetko by sme uverejnili. Stalo sa, ako si žiadate.

V. R. R. Čo je s Vami? Vari ste sa už celkom preináčil?

J. J. P. Teraz sa už nemôžete ponosovať. Čo ste poslal všetko prišlo.

J. B. R. Pravdu máte: Jednotár má byť každý drotár!

Krešťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Verte že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posielajú 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Sporkassa v Popráde

základný kapitál 240000 korún,
rezervná základina 125000 korún.
vklady 2.660,000 korún. Prijíma
=== vklady a dáva od nich ===

4% čistých interessov.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 13. februára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	kor. 22.95—24.20
» stolnobelohradská, nová	« 22.85—23.50
» peštianska, nová	« 23.20—23.75
« banátska, nová	« 23.20—23.90
Jačmeň nový, prvotriedny	« 18.80—19.20
Raž prvotriedna	« 19.85—20.00
« druhotriedna	« 19.40—19.75
Ovos prvotriedny	« 19.40—19.80
« druhotriedny	« 19.00—19.20
Kukurica	« 16.80—17.10
Konopné sáme	« 29.50—31.00
Datelinové sáme, červená datelina	kor. 210.00—215.00
« lucerna	« 110.00—136.00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18.00	17.70	15.40	17.00	16.60	16.20	15.80
č.		7	7½	8			
K.		15.20	14.40	9.80			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor. 15.60—15.80
« hrubé	« 15.70—15.90
Fazula veľká biela	« 26.00—28.00
Fazula strakavá	« 34.00—34.50
Zemiaky (hornouhorské) biele	« ————
« « ružové	« ————
« « žlté	« ————
Hrach lúpaný	« 29.00—56.00
Hrach nelúpaný, čistý	« 30.00—32.00
Šošovica čistá	« 40.00—63.00
Proso	« 18.00—20.20
Rasca (kmín)	« 78.00—78.00
Mak	« 106.00—125.00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor. 150.00—151.00
Slanina mestská 4-kusová	« 128.00—129.00
« « 3-kusoá	« 135.00—136.00

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

A vonatok indulása Budapest k. p.-udvarról.

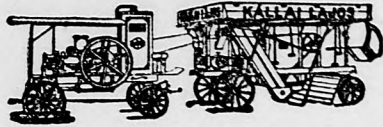
Érvényes 1911. november hó 8-tól.

A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.

vonat- szám	óra	perc	vonat néme	Délután		vonat- szám	óra	perc	vonat néme	Délután		vonat- szám	óra	perc	vonat néme	Délután					
				hová	honnán					hová	honnán					hová	honnán				
1110	5.45		sz. v.	Balatonfüred, Tapolca		612	12.20		sz. v.	Arad, Tóvis, M.-Sziget		839	5.10		v. v.	Berlin, Ruttká		323	12.10	sz. v.	Gödöllő
310	5.50		«	Hatvan		1008	12.20		«	Zágráb, Fiume, Eszék		645	5.20		tszsz.	Debrecen, Nagyvárad		1201	12.15	gy. v.	Sarajevo, Szabadka
22	6.20		«	Bicske		314	12.30		«	Hatvan		809	5.30		sz. v.	Hatvan		611	12.30	sz. v.	Bukarest, Arad
802	6.25		gy. v.	Ruttká, Poprad-Felka		10	12.35		«	Szombathely, Wien		1905	5.30		«	Bród, Eszék, Pécs		919	12.45	«	Kunszentmiklós-Tass
8	6.40		sz. v.	Wien, Graz, Sopron		914	12.50		«	Ujvidek, Sarajevo		609	5.45		«	Brassó, Arad		801	12.50	gy. v.	Berlin, Ruttká
1502	6.45		gy. v.	Kassa, Csorba		1504	1.20		gy. v.	Kassa, Poprad-Felka		909	5.45		«	Sofia, Bród, Belgrad		903	1.00	«	Konstantinápoly
1506	6.55		sz. v.	Kassa Csorba		316	1.35		sz. v.	Gödöllő		19	5.55		«	Torbágy		401	1.05	«	Sátoraljaiújhely
1002	7.00		gy. v.	(Fiume, Torino, Róma, Pécs, Vinkovce		1304	1.40		gy. v.	Fehring, Graz		818	6.00		«	Pécel		7	1.10	sz. v.	Wien, Sopron
802	7.05		«	Arad, Brassó		604	2.00		«	Arad, Bukarest		17	6.05		«	Komárom		601	1.25	gy. v.	Bukarest, Arad
908	7.10		«	Belgrad, Sofia, Sarajevo		404	2.15		«	Wien, Paris		1707	6.15		«	Stanislau, M.-Sziget		1	1.30	«	London, Paris, Wien
402	7.20		«	(Stryj, Lemberg, Maramarossziget		916	2.20		sz. v.	S.-aljaiúj, Lemberg, Kassa		11	6.25		«	Wien		1901	1.40	«	Eszék, Pécs
1802	7.25		«	Fehring, Graz, Trieszt		818	2.20		«	Kiskörös		407	6.30		«	Lemberg, Kassa, M.-Sziget		1301	2.10	«	Graz, Fehring
812	7.30		sz. v.	Gödöllő		320	2.30		«	Hatvan		1007	6.50		«	Fiume		325	2.15	sz. v.	Hatvan
908	7.45		«	Belgrad, Sofia, Vinkovce		512	2.40		«	Pécel		815	6.50		«	Gödöllő		1501	2.30	gy. v.	Lemberg, Kassa
608	8.00		«	Arad, Brassó		28	2.30		«	Bicske		1505	7.00		«	Csorba, Kassa		827	4.20	sz. v.	Pécel
408	8.10		«	Munkács, Lawocne		512	2.40		«	Szolnok		1806	7.10		«	Graz, Fehring		829	5.25	«	Gödöllő
508	8.20		«	Kolozsvár, Brassó		1202	2.45		gy. v.	Szabadka, Sarajevo		609	7.20		«	Brassó, Kolozsvár		15	6.25	«	Győr
1908	8.25		«	Tapolca, Eszék, Bród		1902	2.55		«	Tapolca, Eszék		911	7.25		«	Sarajevo, India		3	6.35	gy. v.	Wien, Graz
308	8.35		«	Ruttká, Berlin		804	3.00		«	Ruttká, Berlin		817	7.30		«	Gödöllő		507	6.40	sz. v.	Brassó, Debrecen
1708	8.55		«	M.-Sziget, Stanislau		904	3.20		«	Zombor, Belgr., Konstantin.		819	7.40		«	Hatvan		421	6.55	v. v.	Szerencs
2	9.20		gy. v.	Wien, Sopron		1022	3.30		v. v.	Paks		21	7.45		«	Bicske		907	7.20	sz. v.	Sofia, Belgrad, Dalia
24	11.55		sz. v.	Bicske		18	4.25		sz. v.	Komárom		1008	8.00		gy. v.	Róma, Triest, Fiume		607	7.25	«	Bukarest, Arad
						822	4.25		«	Gödöllő		1509	8.15		sz. v.	Csorba, Kassa		305	7.35	«	Berlin, Ruttká
						806	5.00		gy. v.	Arad, Tóvis		1021	8.20		v. v.	Paks		25	7.45	«	Bicske
						410	5.10		sz. v.	Miskolc		515	8.35		sz. v.	Bukarest, Kolozsvár		405	8.00	«	Lavone, Maramarossziget
						824	5.20		sz. v.	Győr, Sopron, Szombathely, (Wien)		821	8.45		«	Hatvan		1009	8.05	«	Fiume, Bród, Pécs
						514 ¹⁾	5.40		«	Nagykátá, Szolnok		13	9.20		«	Győr		1705	8.20	«	Stanislau, M.-Sziget
						308	5.55		«	Ruttká, Berlin		807	9.25		«	Berlin, Ruttká		9	8.45	«	Wien, Graz
						1004	6.15		gy. v.	Zágráb, Fiume, Róma, Napoly		1005 ²⁾	9.35		gy. v.	Fiume, Tapolca		1507	8.50	«	Csorba, Kassa
						510	6.15		sz. v.	Kolozsvár, Brassó		913	9.55		sz. v.	Szabadka		27	9.00	«	Bicske
						328	8.25		«	Pécel		5	10.05		gy. v.	(Bruck-K., Szombat- hely, Sopron		331	9.10	«	Pécel
						828	8.40		«	Hatvan		409	10.20		sz. v.	Miskolc		303	9.20	gy. v.	Berlin, Ruttká
						918	8.45		«	Kunszentmiklós-Tass		28	10.45		«	Bicske		29	9.28	sz. v.	Triest, Szekesfehervar
						518 ³⁾	8.55		«	Nagykátá, Szolnok		606	11.25		gy. v.	Arad		1001	9.35	gy. v.	Róma, Fiume, Pécs
						1708	7.10		«	M.-Sziget, Stanislau								603	9.35	«	Brasso, Arad, Stanislau
						832	7.85		«	Győr, Triest								915	9.45	sz. v.	Kiskörös
						1006 ²⁾	7.40		gy. v.	Zágráb, Fiume								468	9.55	gy. v.	Lemberg, M.-Sziget
						1508	8.00		sz. v.	Kassa, Csorba								905	10.00	«	Sofia, Sarajevo
						910	8.00		«	India, Sarajevo								1303	10.10	«	Graz, Triest
						1908	8.25		«	Pécs, Bród								333	10.25	sz. v.	Gödöllő
						834	8.40		«	Gödöllő								517	10.35	«	Nagykátá
						518 ³⁾	9.05		«	Szolnok								1503	10.50	gy. v.	Arad, Kassa
						1308	9.15		«	Győr, Graz								1807	10.55	sz. v.	Vinkovce, Pécs, Tapolca
						810	9.30		«	Arad, Brassó											
						1510	10.00		«	Kassa, Csorba											
						836	10.05		«	Pécel											
						912	10.10		«	Bród, Belgrad, Sofia											
						1010	10.25		«	Fiume, Napoly											
						408	10.25		«	Kassa, Lemberg											
						12	10.50		«	Szombathely, Wien											
						838	11.10		v. v.	Ruttká, Berlin											
						614	11.25		sz. v.	Arad, Debrecen											
									«	Kassa Szerencs											

A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról. Délután.

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délután.

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28.

**pri úplnej záruke líruje najchýrnejšie motor-
mlátiace stroje. Po celej krajine pochvalne zná-
mych najlepších a najjednoduchších, pôvodných
Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať
obrázkový cenník.**

**Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú
motorovú fabriku netreba zameniť s druhými
firmami pod menom Kállai.**

Kto nevie

aký dar kúpiť ma svojim
známym a príbuzným ku
sňatku, k meninám a na
Vianoce, nech prehliadne
môj hlavný cenník s vyše
4000 vyobrazeniami, v ktorom
každý na de zodpovedne si
predmety a ktorý každému
posiela na žiadosť zdarma
a franko

cis a král. dvorný zásielca
HANNS KONRAD
Brüx, číslo 2846 (Čechy).

Pri panujúcej veľkej dra-
hote potravných článkov
následkom zvláštnej záživnosti jeho ako nevyhnutne
potrebný článok najobľúbenejší je v každej domácnosti.

BRYNZA
Prvá dielňa liptovskej karpátskej ovčej brynza
Filip Pewny Liptovský Sv. Mikuláš

(založená r. 1873)

Odporúča I. brynza (slabú) ... .. K 5.50
II " (silnú) ... .. K 5.—

V diezkach po 5 kilogramoch zasiela sa franko na každú
poštovú stanicu. Podrobný cenník a reklám-tabuľa na
žiadosť franko a zdarma.

Lacné česke perie!

5 kilo nové
tmavé drápané
9.60 K, lepšie
12 korún, Biele
mäkké, jak pá-
per 18 K, 24 K.
Biele ako snah
mäkké jak pá-
per, drápané 30,
36, 42 K. — **Hotové postele.**
Z červeného drápanu 1 dobre
naplnená perna, alebo 1 zpodná
perna 1 cm. dlhá 116 cm. ši-
roká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—
2 metre dlhá, 140 cm., široká K
18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška
80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—,
3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm.
široká K 4.50, a 5.50. Krom toho
shotovujeme vo veľkosti dla vôle.
Trojdielovú srstennú matrac na
jednu postel K 27.—. Lepšej ja-
kovosti K 38. Zasielky vyše
10 korún franko s poštovou do-
bierekou. Výmena a navrátenie
dovolené sa pri náhrade porta.
Benedikt Sachsel, Lobes 135.
pri Pilsen (Čechy).

Najlepší český pramen k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé
dobré drá-
pané 2 K,
lepšie 2
koruny 40
hal.; pri-
ma polbiele 2 koruny 80
halierov; biele 4 K, biele
páperové 5 K 10 h.; 1 kg
velmi fajne, ako snah biele,
drápané 6 K 40 h., 8 K.;
1 kg. paperie, sivé 6 K, 7
K; biele fajnové 10 K; naj-
fajnejšie paperie z prs 12 K,
Pri objednaní 5 kg. franko.

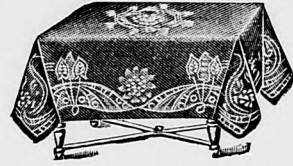
Hotové postele

z hustej tkny červeného,
modrého, bieloého alebo
žltého nankingu, 1 perina.
180 cm. dlhá 120 cm široká
s dvomi podhlavkami, každý
80 cm. dlhý, 60 cm široký
naplnený novým, sivým,
velmi trvácim mäkkým perím
16 K; polpapie 20 K; pa-
perie 24 K; jednotlivé periny
10 K, 12 K, 14 K, 16 K;
podhlavky 3 K, 3 K 50 h.,
4 K. Periny 200 cm. dlhé
140 cm. široké 12 K, 14.70
K, 17.80 K, 21 K. podhlavky
90 cm. dlhé 70 cm. široké
4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70
Spodné periny z pevného
vrázkovaného građu 180 cm.
dlhé, 116 cm. široké 12.80,
14.80 K. Vývez s postovou
dobierekou od 12 K počnúc
franko. Výmena alebo návrat
dovolené. Za nezopovedné
návrat peňazi obšírný cenník
zdarma a franko.

**S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy).**

Stolové a postelne garnitúry

v najsolidnejšom a najmódnejšom prevedení! — Žiadne
riziko! Zámena dovolená, alebo peniaze späť! Č. 2081.

Bouerette garnitúra
(2 postelne prikrývadlá
asi 140x190 a 1 obrus
asi 138x138 cm.) so zat-
kanou peknou kvetino-
vou obrubou z vlny bor-
dočervenej, alebo olivo-
vej farby v konkurenč-
nej jakosti K 11.50. Jed-
notlivé postelne prikrý-
vadlá K 4.20. Jeden obrus
K 3-10. Č 2165. To isté v lepšej jakosti K 13.—. Jednotlivé
prikrývadlá K 4.75. Jednotlivé obrusy K 3-50. Garnitúry v
jemnejšom prevedení, v hojnejších vzorkách K 15.—, 16.—,
18.—, 20.— a vyše. Bohatý výber v mojom hl. cenníku.
Rozposiela na dobiereku svetová firma c. a k. dvorný doda-
vateľ **Hanns Konrad**, vývozný obchod, **Brüx** číslo
2835. Čechy. *Pitajte moľ hlavný cenník s ca. 4000 ob-
rázkami darom a franko.*

ZDARMA

na ukážku zasielam vzorky každému, kto o ne píše a sice

barchetu, flanelu, kanafa u, sefiru

plátina všetkých šatových látok (štofov) zimných i letných
atď. všetko stále barevne najnovšej módy a z dobrého
materiálu, zasiela s poštovou dobierekou a nezodpovedný
tovar prijme zpiatky česká kresťanská firma

JOSEF DAX

vlastná výroba rukodilného tovaru v Bystrím n/Metují (Čechy)

Partie pekných a veľkých zbytkov 40 m. za 20 K, špatnejší
za 18 K. Objednávky od 20 K franco. Vzorky od zbytkov
nezasielam.

Len 5 korún

koštuje moje
echt švajčar-
ského Roskopf
patent remon-
toar v ačkovej
hodinky presne
regulované, cho-
diace 96 hodín
so zárukou 3 ro-
kov K 5.—. S
ručičkou sekúnd K 5.50. 3 kusy
K 14.—. Žiadne riziko! Zámena
povolená alebo návrat peňazi.
Zasiela s poštovou dobierekou
alebo pri poprednom doposlani
peňazi. Prvá dielňa hodin

HANNS KONRAD
cis. a král. dvorný lifierant
Brüx č. 2825. (Čechy).
Hlavný cenník so 4000 vyobra-
zeniami zdarma a franko.

Oznam.

Mešťanská banka v Topolčanoch (Nagytapolcsány)

a jej filiálka v Nitre

dporúča ctenému obecnstvu svoje služby v jakejkoľvek záležitosti bankovej, menovite:

Dáva požičky na intabulácie a na veksle na ten najlacnejší úrok;

prijíma vkladky na knížky a platí od nich čisté 5% úroky.

Banka táto požičiava len kresťanom, a úraduje sa v nej každý deň okrem nedeli a sviatku.

Úradné miestnosti banky sú v Topolčanoch v Krušovskej ulici a v Nitre v Kapitulskej ulici

(Káptalan-utca) No. 9.